

С.В. КОМІСАРЕНКО,
академік НАН України,
академік-секретар Відділення молекулярної біології,
біохімії, експериментальної і клінічної фізіології НАН України,
директор Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України

Хочу відзначити, що в нашій Академії спостерігаються позитивні тенденції в підготовці молодих учених. Якщо такими темпами буде продовжуватись робота у цьому напрямі, то через 5–7 років ми закриємо цю проблему і усунемо розрив, що сформувався за рахунок відтоку вчених середнього покоління, які виїхали працювати за кордон. Ми бачимо, яка велика кількість різноманітних премій, стипендій і грантів присуджується щороку. В той же час, слід зосередитися на створенні премій в окремих інститутах, адже саме вони приваблюють учених і пов'язують премії та стипендії з відповідною спеціальністю. Як приклад можу навести наш Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. Щорічно ми присуджуємо молодим ученим премії і стипендії (щонайменше 4–5) імені видатних учених-працівників нашого інституту, які створили наукові школи у відповідному напрямі науки. Також додам, що іншим секціям і відділенням Академії слід підтримати ініціативу Секції хіміко-біологічних наук щодо проведення наукових сесій молодих учених. Сьогодні на засіданні Президії ми слухали наукові доповіді трьох молодих учених. Але це ще досить рідкісне явище, і їм складно пробитися для доповіді на Президії, а на сесіях секцій це можна робити значно частіше і заслухати більшу кількість молодих учених.

Дуже ефективно показали себе створення спільних кафедр і філій кафедр у наших інститутах. Ще один приклад: раніше до нас студенти приходили для виконання курсо-

вих чи дипломних робіт, а зараз, коли у нас є філія кафедри біохімії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, яка називається «Біотехнологія», студентів ми бачимо від самого початку — коли вони вступають до університету. Це дає можливість відбирати найкращих студентів. Вони у цьому дуже зацікавлені, адже, закінчуючи університет, багато з них вже мають майже готову кандидатську дисертацію. Звичайно, треба всіляко підтримувати відраження молодих учених, аспірантів на різні конференції, які проводяться в Україні і за кордоном. Ви знаєте, що практично всі міжнародні наукові союзи чи ради мають стипендії для молодих учених. Дуже цікавими є гранти НАТО, спеціально відкриті для вчених з країн колишнього Радянського Союзу для повернення до тих установ, звідки вони поїхали. Вони так і називаються «Гранти на повернення».

Зазначу ще одну важливу річ, яка вже неодноразово тут звучала — треба зробити все для того, щоб забезпечити житлом молодих учених і аспірантів. Це дуже складно, але створюється дискримінація щодо іногородніх. У нашому інституті багато талановиті молоді, але, на жаль, ми не можемо їх залишити на роботу, оскільки поступають нові аспіранти, а ті, які закінчили аспірантуру, повинні звільнити місце у гуртожитку. Є такий вислів: «Таланти народжуються на периферії, а помирають в центрі». Так от, таланти, які є у нас на периферії, ми, на жаль, не можемо залишити в центрі, бо не в змозі забезпечити їх житлом.